

(/)

🏠 (/)

> Trafik og transport - Videnskab - Teknik (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Med toget gennem tresserne

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/hadsund-peter>)

Med toget gennem tresserne

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 767

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/med-toget-gennem-tresserne)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/med-toget-gennem-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/med-toget-gennem-tresserne)

[tresserne](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/med-toget-gennem-tresserne)) **t** (<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på

[https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/med-toget-gennem-tresserne)

[teknik/med-toget-gennem-tresserne](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/med-toget-gennem-tresserne)) **in** (<http://www.linkedin.com/shareArticle?>

mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/med-toget-gennem-tresserne&title=)

John Poulsen

Med toget gennem tresserne

Banebøger. 2021. 172 sider illustreret. 398 kr.

Af Kresten Søe

En nostalgisk rejse med damp og diesel gennem 1960'erne

En rigt illustreret atmosfæremættet bog i A4 format om et begivenhedsrigt årti i dansk jernbanehistorie. I stedet for en kronologisk fremstilling af sit stof har forfatteren, der tidligere har udgivet en række fine jernbanebøger, valgt en emneopdeling, der bringer læseren helt ned i substansen på en række vigtige områder.

Kapitelloverskrifterne er her fx DSB under pres, privatbanerne i modvind, farvel til dampen, landsdelsforbindelserne, post og rejsegods, godstrafik, personmateriellet fornyes, særlige vogne m.m.

Bogen skildrer efterfølgende de centrale temaer i denne udvikling, med korte, informative tekster, statistiske oplysninger og masser af farvebilleder.

Men generelt er det op til læserens forgodtbefindende enten gå i dybden med tekstens ofte detaljerede oplysninger eller skumme gennem billedteksterne under de mange flotte atmosfæremættede farvefotos af kørende tog i smukke danske landskaber, vogne, færgehavne og stationsområder.

Et turbulent årti for de danske jernbaner

I løbet af 1960'erne gennemgik det danske jernbaneanet store forandringer. Jernbanernes storhedstid var nemlig forbi, og toget mødte stigende konkurrence fra person- og lastbiler på et vejnet under stadig udbygning.

På DSB's område betød det nedlægning en del sidebaner, mens privatbanernes samlede længde blev reduceret med hele 70 %. Kun 14 af 38 privatbaner overlevede årtiet.

Også en række af de i bogen afbildede stationer måtte nedlægges til fordel for en mere rentabel og hurtigere driftsafvikling. Af nye baneanlæg tilkom kun Fugleflugtslinien og udbygning af hovedstadens S-banenet.

Også på materielfronten skete der store forandringer. Både DSB og privatbanerne sagde endegyldigt farvel til dampen. De smukke sorte Litra N og E maskiner, som illustreres rigt gennem bogen, blev udrangeret og kom senere på museer.

Togene skiftede udseende med nyt vognmateriel, og privatbanernes velkendte røde Scandia-skinnebuser blev erstattet af de nye mere komfortable Y-tog.

Hos DSB blev de røde lyntog fra 1930'erne erstattet af nye tyskbyggede MA-lyntog, mens nye MY, MX og MZ

diesellokomotiver afløste de sidste damplokomotiver i den tunge trafik på hovedbanerne. På sidebanerne var denne udvikling primært repræsenteret af den pålidelige Frichs producerede MO-maskine, hvor de første modeller allerede var introduceret i 1930'erne

Fotosiden udbygges overalt med oplysning i tekst, tal og statistik

Bogen kommer i sine mange kapitler på glimrende vis rundt om jernbanenettets problematikker i 1960'erne. Til illustration skal her nævnes DSB's godstransport, hvor perioden bød på store forandringer. Containertrafikken gjorde sit indtog og mekaniseringen af læsse- og losse-arbejdet skred hurtigt frem.

Alt i alt uddybes fotosiden med dens billedtekster også på dette område med mere detaljerede oplysninger, hvor man kan læse videre – her bl.a. at godstransporten steg med 50 % 1960-66 for derefter mere at stagnere i resten af årtiet. DSB's udfordring var her en fornyelse af godsvognparken efter internationale regler med hensyn til fx hastighed og konstruktion. En omfattende opgave, idet mange af statsbanernes hele 12.400 godsvogne!! fortrinsvis var af ældre helt utidssvarende konstruktion. Fornyelsen var en kæmpe udfordring, der krævede årlig nyanskaffelse af 500 nye godsvogne og en modernisering med ombygning af 3.400 eksisterende. Også her er udviklingen rigt fotografisk illustreret.

Jernbanen udgør et vigtigt element i dansk trafik- og kulturhistorie

Bogens righoldige fotoside med scenarier, stationer, færgehavne og det forskelligartede jernbanemateriel af lokomotiver, gods-, post- og personvogne udgør sammen med den tekstbaserede fremstilling et vigtigt bidrag til både almen dansk historie og trafikhistorie.

De mange fremragende fotoscenarier, der også fx omfatter rejsende på perroner og i kupeer samt banearbejdere med fx gods og post, udgør et vigtigt stykke dansk kulturhistorie fra perioden.

Hermed udvides bogens målgruppe også et pænt stykke ud over den mere snævre gruppe af deciderede jernbaneentusiaster. Bogens trumf er det fine samspil mellem de mange smukke farvefotos med dels forklarende undertekster og dels med den ledsagende mere udførlige uddybende fremstilling, der muliggør tilgang både et overordnet fotografisk og mere udførligt jernbanehistorisk og teknisk niveau.

Yderligere sender også den fine forside et fint dækkende periodesignal. Her er øverst 1960'er nostalgi med badegæster, der krydser sporet med røde Scandia -skinnebus på Horsensbanen, mens den nederste del symbolsk viser det nye MY-tog, der tordner forbi fortidens dinosaur - DSB's store Litra N damplokomotiv,

MED TOGET GENNEM TRESSERNE

[Historie-online.dk, den 18. maj 2022]

← Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/hadsund-peter>)